

Landbruks- og matdepartementet og
Klima- og miljødepartementet

Hvalstad, 04.05.2026

Forslag til nye forskrifter og endringer i eksisterende forskrifter på viltområdet – høringsinnspill

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høring av forslag fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Klima- og miljødepartementet (KLD) til nye forskrifter og endringer i eksisterende forskrifter på viltområdet.

Innledende kommentarer

Det er behov for en klar avgrensning mellom lisensfelling og skadefelling, noe som også har blitt påpekt av flere av NJFFs regionlag. NJFF har påpekt dette overfor både LMD og Landbruksdirektoratet ved flere anledninger. Det er viktig å ha et klart skille mellom det som er jakt, i denne sammenheng lisensfelling, og det som omhandler skadefelling. Begrepet «felling» bør derfor ikke benyttes da dette skaper uklarhet om hva som faktisk omfattes av forslagene til forskriftstekst. Det bør gå klart fram hva som omhandler lisensfelling og hva som gjelder for skadefelling.

Bruk av hund til ettersøk av rådyr

Viltressursloven definerer ettersøk som en del av jakten, jfr § 3 bokstav b:

«jakt: høsting av vilt ved bruk av skytevåpen som avliver viltet, og den forutgående lokaliseringen av viltet og ettersøk og avliving av såret vilt»

Det følger av forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22 at det er tillatt å bruke løs på drevet halsende hund, drivende hund jfr forslag til ny definisjon, til jakt på rådyr fra 25. september og til jakttidens slutt. Av § 23 i samme forskrift 1. og 2. ledd fremgår det:

«Under jakt på elg, hjort og rådyr, skal jaktlag og personer som jakter alene ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Fører og hund skal ha bestått godkjenningssprøve for

*ettersøksekvipasjer i henhold til instruks for prøving og godkjenning av
ettersøksekvipasjer fastsatt av Landbruksdirektoratet.*

*Dersom slik hund ikke medføres under jaktutøvelsen, skal det gjennom skriftlig avtale
være sikret tilgang innenfor et rimelig tidsrom etter påskyting. Kommunen kan kreve
at jeger dokumenterer tilgang til godkjent ettersøkshund.»*

I hundeloven er det bestemmelser både om sikring av hund (§ 6) og om unntak fra sikringsreglene (§ 9) der det framgår av bokstav d at det er et unntak fra sikringsreglene fastsatt blant annet i § 6 for aktiv bruk av ettersøkshund etter såret eller sykt vilt.

Det er behov for avklaring om bruk av hund til ettersøk av rådyr i perioden mellom jaktstart 10. august og fram til 25. september. NJFF anmoder om at departementene foretar en slik presisering slik at det er avklart at hund også kan benyttes til ettersøk, og om nødvendig slippes løs i forbindelse med ettersøket dersom dette vurderes som nødvendig for best mulig gjennomføring av ettersøket.

Forslag til nye forskrifter

Det er fremmet forslag om tre nye forskrifter:

- Behandling av personopplysninger i Jegerregisteret
- Innkreving av jegeravgift og fellingsavgifter for villrein
- Overtredelsesgebyr ved brudd på regler etter viltressursloven

Behandling av personopplysninger i Jegerregisteret

NJFF støtter forslaget om en egenforskrift med regler om håndtering av personopplysninger. Det er viktig å få på plass regler som tar høyde for bestemmelser om personvern m.m. slik at disse ikke kun reguleres gjennom en databehandleravtale med Brønnøysundregistrene slik tilfellet har vært så langt.

Innkreving av jegeravgift og fellingsavgifter for villrein

NJFF slutter seg til forslaget til innhold for en slik forskrift.

Vi vil samtidig anmode om at innholdet i forslaget til forskrift tas inn som en del av hjorteviltforskriften. Dette for at antall forskrifter på viltområdet ikke bør bli for stort, og fordi det innholdsmessig vil passe bedre inn i denne forskriften.

Satsene for fellingsavgiftene for hjorteviltartene fastsettes gjennom statsbudsjettet. Dette gjelder både for villrein der inntektene inngår i det statlige viltfondet øremerket for villreintiltak, og for fellingsavgiftene for elg og hjort som inngår i de kommunale viltfondene.

Overtredelsesgebyr ved brudd på regler etter viltressursloven

NJFF har støttet opp prinsippet om overtredelsesgebyr og en innføring av en ordning med overtredelsesgebyr ved brudd på regler i den nye viltressursloven. Det vil da være tilsvarende sanksjonsmuligheter for brudd på viltressursloven som det allerede gjelder etter lakse- og innlandsfiskeoven.

Vi vil knytte noen kommentarer til det vi mener er høye terskelverdier. Maksimalbeløpene som er foreslått er høye, det er derfor viktig at det tas utgangspunkt i enkeltpersoners inntekt ved fastsettelse av overtredelsesgebyr i konkrete tilfeller.

NJFF vil samtidig anmode om at det legges opp til en involverende prosess når det gjelder hvilke overtredelser det kan være aktuelt å benytte ordningen med overtredelsesgebyr for.

Endringer i eksisterende forskrifter

Utøvelsesforskriften § 8 fjerde ledd

Når det gjelder dokumentasjonskrav for personer som er fast bosatt i utlandet om at de fyller vilkårene for å drive tilsvarende jakt og fangst i sitt bopelsland, slutter vi oss til at attestert kopi fra bopelslandets myndigheter som dokumenterer slik adgang skal være vedlagt søknaden. Vi finner det imidlertid ikke rimelig at dokumentasjon som ikke er på svensk eller dansk skal være oversatt til norsk eller engelsk. Dette vil gi seg utslag i utstrakt bruk av google translate eller tilsvarende muligheter med en betydelig risiko for svært dårlige oversettelser. I de tilfeller der myndighetene vurderer at det er behov for oversettelse av tilsendt dokumentasjon, bør de selv sørge for en oversettelse av tilstrekkelig kvalitet.

NJFF foreslår derfor at siste setning i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 8 fjerde ledd utgår.

Viltforskriften – definisjon av vilt

NJFF støtter forslaget, men ser behov for å ta inn en presisering i teksten da vi opplever at det er en del misforståelser rundt innholdet i følgende formulering «(...), inkludert krysninger med andre arter (...)» i forslaget til tekst.

Vi anmoder derfor om at det tas inn en presisering i forskriftsteksten som tydeliggjør at dette dreier seg om krysninger mellom viltarter og ikke omfatter krysninger mellom viltarter og husdyr/domestiserte arter.

Forslag til ny forskriftstekst § 1-4 bokstav o i viltforskriften (forslag til endring i rødt):

*o. vilt: naturlig villevende landpattedyr, fugler, krypdyr og amfibier, inkludert krysninger med andre **viltarter**, uavhengig av om viltet lever eller kan leve vilt i Norge.*

Regler om bruk av synlig lys og særskilte siktemidler

Forslagene om bruk av synlig lys og særskilte siktemidler som nå er sendt på høring er en oppfølging av Stortingets innspill om at de unntakene som ligger i viltloven i dag, skal ivaretas gjennom forskrift, samt en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å åpne for bruk av termiske siktemidler ved jakt på hjort (anmodningsvedtak 746). For NJFF er det viktig at de unntakene som gjelder i dag videreføres og på noen områder utvides.

Endringsforslaget omfatter bruk av synlig lys og restlysforsterkende og termiske siktemidler ved:

Lisensfelling av jerv ved bruk av åte

Det foreslås å åpne for bruk av fastmonterte synlig lys, og det vurderes at dette vil oppfylle Bernkonvensjonens krav.

NJFF støtter forslaget om å åpne for fastmontert lys, noe som er en videreføring av unntaket som ligger i viltloven i dag. I tillegg ber vi om at det åpnes for bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler ved åtejakt på jerv. Bestanden av jerv ligger i flere regioner fortsatt betydelig over de fastsatte bestandsmålene, og det bør legges til rette for mest mulig effektiv lisensfelling av jerv. Bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler kan bidra til dette. Det bør være et mål å kunne felle mest mulig av jervekvotene gjennom åtejakt eller annen lisensfelling av jerv slik at man kan redusere eller aller helst unngå bruk av hiuttak for å forbygge jerveskader på beitedyr.

NJFF foreslår følgende tillegg/ending i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a første ledd (ending i rødt):

Fast montert synlig lys og restlysførsterkende og termiske siktemidler, kan benyttes ved åtejakt i forbindelse med lisensfelling av jerv. Slik bruk skal rapporteres til statsforvalteren.

Avliving av vilt som er fanget levende i felle

Også når det gjelder avliving av vilt som er fanget levende i felle, åpnes det for et unntak for forbudet mot bruk av lys som omfatter bruk av synlig lys, men ikke restlysførsterkende og termiske siktemidler, selv om Bernkonvensjonen åpner for å kunne bruke også andre lyskilder enn synlig lys ut fra dyrevelferdsmessige hensyn.

NJFFs vurdering er at ettersom avliving av vilt som er fanget levende i felle som oftest skjer på kloss hold, er type siktemiddel i utgangspunktet av mindre betydning. Likevel vil den foreslåtte regelen innebære at våpen utstyrt med restlysførsterkende og termiske siktemidler ikke kan benyttes til avliving av fellefanget vilt, selv om siktemiddelet ikke rent faktisk benyttes i avlivings situasjonen. Eksempelvis vil det for de som jakter rev kunne innebære at våpenet med termisk siktemiddel som de bruker ved åtejakt, ikke kan benyttes til avliving av rev fanget i felle. Av praktiske hensyn ville det derfor være fordelaktig om arter hvor det er tillatt å bruke restlysførsterkende og termiske siktemidler under jakt, kan avlives med tilsvarende våpenmontert utstyr når viltet er fanget i levende felle.

NJFF ber derfor om at det åpnes for bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler til avliving av vilt som er fanget levende i felle for arter der det er åpnet for bruk av slike siktemidler under jakt.

NJFF foreslår følgende tillegg i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a andre ledd (ending i rødt):

Synlig lys kan benyttes ved avliving av vilt som er fanget levende i felle. For de arter der det er åpnet for bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler under jakt, tillates dette også brukt ved avliving.

Jakt på villsvin og rødrev

Villsvin omfattes ikke av Bernkonvensjonen, og det åpnes derfor for bruk av synlig lys og restlysførsterkende og termiske siktemidler i åpent terreng og ved åteplass. Det foreslås

også at et tilsvarende unntak for rødrev som blant annet begrunnes med rødrevens skadepotensiale. Forvekslingsfaren med fjellrev er trukket fram som en mulig utfordring, men departementene vurderer at det er liten sannsynlighet for feilfelling.

NJFF støtter forslaget. Det vil bidra til effektiv felling av disse to artene.

Jakt på hjort

Det foreslås å åpne for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler til jakt på hjort med begrunnelse i ønsket om en mer effektiv og målrettet forvaltning av hjort, noe som er i tråd med intensjonene bak anmodningsvedtaket til Stortinget.

Fordi hjort er oppført i Bernkonvensjonens artikkel 8 vedlegg III, er termiske siktemidler i utgangspunktet forbudt. Konvensjonens artikkel 9 nr 1. strekpunkt to åpner for unntak der formålet er å avverge alvorlig skade på blant annet avling og skog, samt i forhold til trafikkpåkørsler. NJFF støtter departementenes vurdering om at hjorten er tilstrekkelig tallrik til at unntak kan benyttes da dette ikke vil true bestandens overlevelse, samt at anmodningsvedtaket fra Stortinget innebærer at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger for å få tatt ut tilstrekkelig antall dyr.

Samtidig vurderer departementene det slik at skadevilkårene for unntak ikke tilsier at det kan åpnes for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort i hele landet.

NJFF vil knytte kommentarer både til forslag til løsning for å åpne for bruk av særskilte siktemidler og til forslag om avgrensning av hvor slik bruk kan finne sted.

Bruk av særskilte siktemidler fastsatt i kommunal forskrift

NJFF mener, ut fra en totalvurdering, at en løsning med bruk av at nasjonale regler vil være den beste løsningen, både for å sikre at de særskilte siktemidlene vil være tillatt der det er et faktisk behov og for å gi forutsigbarhet for jegerne. En løsning der kommunene skal utarbeide en kommunal forskrift og søknad til Landbruksdirektoratet om godkjenning av denne, vil være unødig arbeidskrevende for både kommunene og Landbruksdirektoratet og medføre betydelig merarbeid med dokumentasjon og saksbehandling. Videre vil en slik løsning ikke ta utgangspunkt i en bestandsrettet forvaltning, noe som er et ønske og en målsetting innenfor forvaltningen av hjort. Videre vil en slik løsning ikke fange opp tilfeller der skaden skjer i en kommune, mens hjorten kan befinne seg i en annen kommune som ikke har tilsvarende skadeutfordringer i hele eller deler av jakttiden.

Bruk av særskilte siktemidler i «åpent terreng»

NJFF vurderer at åpning for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort bør fastsettes nasjonalt. En løsning med bruk av nasjonale regler vil bidra til å sikre at de særskilte siktemidlene vil være tillatt der det er et faktisk behov for slike regler, samt at det vil gi forutsigbarhet for jegerne.

Vilkårene i Bernkonvensjonen knyttet til nødvendigheten av reservasjoner fra utstyr og metoder nevnt i Annex IV, må kunne vurderes i et større perspektiv enn kommunalt nivå. Det ligger til myndighetene selv å vurdere om vilkårene for reservasjoner fra bestemmelsene i Annex IV er oppfylt, og NJFF vurderer at jakt på hjort er regulert og innrettet på en måte som

tilsier at en nasjonal reservasjon kan begrunnes. Et sekundært alternativ til regulering av særskilte siktemidler i kommunal forskrift, vil være regulering på regionalt-/fylkesnivå.

Begrepet «åpent terreng» er brukt i forbindelse med bruk av tilsvarende utstyr på andre arter og vil være et begrep som jegerne må forholde seg til. Likevel skiller jakt på hjort seg noe fra jakt på arter som rev og villsvin, og gråsoneproblematikk knyttet til «åpent terreng» vil sannsynligvis være et større tema ved jakt på hjort.

NJFF mener likevel at med god veiledning til jegerne vil både «åpent terreng» og «innmark» kunne fungere som avgrensning. Bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler utelukkende på innmark vil være mer treffsikkert i forhold til vilkårene i Bernkonvensjonen om å avverge skade på avling med videre, noe som vil underbygge grunnlaget for en regulering på nasjonalt nivå.

NJFF anser det derfor som mest hensiktsmessig at det åpnes for bruk av nasjonale regler for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler, og at ordning tillates brukt på innmark. Vi vurderer at en slik løsning oppfylder konvensjonens krav om skadevilkår for unntak slik at det kan åpnes for dette i hele landet. Subsidiært at det åpnes for en regional løsning for bruk av slike siktemidler både i åpent terreng og på innmark.

Dette vil innebære at man både vil ha mulighet for en mer bestandsrettet forvaltning, og at man vil fange opp utfordringene som eksempelvis er knyttet til at hjorten kan forårsake skade i en kommune, mens den i all hovedsak oppholder seg i en annen kommune under jakta. Målsettingen om en bestandsrettet forvaltning er også nedfelt i Strategi for forvaltning av hjortevilt Rapport nr. 17/2026 som skal gjelde for 2026-2030 der det blant annet heter: «Målsettingen er at forvaltningen av hjortevilt skal skje på en skala som minimum tilsvarer deres leveområder». En kommunevis ordning vil ikke være i tråd med et mål om at forvaltningen minimum skal skje med utgangspunkt i hjortens leveområder.

NJFF foreslår derfor følgende endring i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a, 4. ledd (endring i rødt):

Det åpnes for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort på innmark for å avverge alvorlig skade på innmark og natur- og samfunnsinteresser.

Synlig lys til umiddelbar undersøkelse av og rundt skuddplass

NJFF har fremmet forslag om å åpne for bruk av synlig lys til umiddelbar undersøkelse av og rundt skuddplass i en rekke sammenhenger gjennom flere år. Dette er et viktig grep i tråd med faglige vurderinger, og kan være et viktig bidrag for ikke å ødelegge informasjonen som finnes på skuddplassen. En slik mulighet for bruk av lys vil kunne bidra til en god oppstart av et eventuelt ettersøk.

Forslaget omfatter bruk av synlig lys, ikke bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler. Imidlertid vil det også her være anledning til bruk av håndholdt termisk kikkert da dette ikke omfattes av forbudet i viltressursloven § 26.

Unntaket fra forbudet mot bruk av synlig lys gjøres generelt, men omfatter ikke kvotejakt eller skadefelling av gaupe og felling av bjørn, jerv og ulv. Dette begrunner KLD med at

dyrevelferden for de store rovdyrene best ivaretas ved at jakt på de store rovdyrene avsluttes på et tidspunkt på døgnet når det ikke er fare for at undersøkelsen av skuddstedet må foregå i skumring og mørket. Dette gir umiddelbare utfordringer for eksempelvis ved åtejakt på jerv som i stor grad foregår nettopp i denne delen av døgnet. Også kvotejakt på gaupe foregår ofte i den delen av døgnet og vil rammes av dette forbudet.

NJFF ber om at det åpnes for bruk av synlig lys til undersøkelse av og rundt skuddplass også for de store rovdyrene. Det er ikke mindre viktig å kunne sikre en god start på et eventuelt ettersøk av de store rovdyrene, dette uavhengig av at det er statsforvalter som legger rammene for ettersøk av disse artene. NJFF mener det er uhensiktsmessig å vise til at jakt på de store rovdyrene må foregå slik at man unngår at undersøkelse av skuddsted foregår i skumring eller mørke. Det er en realitet at åtejakt på jerv nettopp foregår under slike forhold, da dette er effektivt for å oppnå felling. Tilsvarende vil være gjeldende for jakt på gaupe. Både lisensfelling av jerv og kvotejakt på gaupe foregår i en del av året der lysforholdene kan være varierende, selv på dagtid.

Vurderingen av risikoen for skadeskyting, herunder behovet for tilstrekkelig lysforhold ved ettersøk, er allerede ivaretatt gjennom viltressurslovens krav om at jakt skal utøves på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. En avgrensning av bruk av synlig lys ved undersøkelse av skuddplassen ved jakt på store rovdyr vil ikke være hensiktsmessig, nettopp av hensyn til dyrevelferd. Bruk av synlig lys til undersøkelse av skuddplass bør være lik for alle arter. NJFF foreslår derfor følgende endring i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29 a Tillatt bruk av synlig lys og restlysførsterkende og termiske siktemidler, 5. ledd (endringsforslag i rødt):

Synlig lys kan benyttes ved umiddelbar undersøkelse av og rundt skuddstedet. Dette gjelder for alle arter.

Ettersøk av påskutt hjortevilt, villsvin og rødrev

NJFF støtter forslaget om bruk av synlig lys og restlysførsterkende og termiske siktemidler til ettersøk av hjortevilt, villsvin og rødrev.

Vi vil samtidig vise til vårt forslag om at det også må åpnes for bruk av særskilte siktemidler i forbindelse med bruk av åte under lisensfelling av jerv. Dersom dette vedtas, bør det av praktiske hensyn være tillatt med tilsvarende siktemiddel under ettersøk.

NJFF vil bemerke at det i høringsnotatet s. 31 står at *«Bruk av synlig lys og/eller restlysførsterkende og termiske siktemidler ved ettersøk på andres grunn forutsetter også grunneiers samtykke.»*

Det finnes ikke hjemmel for et slikt krav i verken viltressursloven eller forslaget til ny forskrift. Et krav om samtykke fra grunneier for bruk av særskilte siktemidler under et ettersøk hvor forfølgingsretten benyttes, vil utgjøre en uhandterlig barriere for gjennomføring av effektive ettersøk, med påfølgende potensielt negative dyrevelferdsmessige konsekvenser.

NJFF antar at det nevnte kravet i høringsnotatet må være en feilformulering og ikke kan vektlegges, da «samtykke fra grunneier» er en materiell bestemmelse som må være fastsatt i lov eller forskrift for å ha juridisk gyldighet.

Regler om bruk av hund under jakt og jakthundtrening

Drivende hund

NJFF støtter forslaget om at begrepet «løs på drevet halsende hund» erstattes med «drivende hund». Endringen er i tråd med hva NJFF har bedt om ved flere anledninger.

Videre støtter NJFF forslaget om å videreføre forbudet mot bruk av drivende hunder med de unntak som gjelder i dag, samt at det åpnes for bruk av drivende hund ved jakt på elg på samme måte som for hjort og rådyr. Det siste er i tråd med hva NJFF har spilt inn tidligere.

NJFF slutter seg til departementenes forslag om å forskriftsfeste definisjonen av drivende hund med utgangspunkt i funksjonsmåten. En definisjon av drivende hund bør ta utgangspunkt i en god balanse mellom ivaretagelse av dyrevelferdsmessige hensyn samtidig som det åpnes for bruk av kortdrivende hunder. Dette er raser som har en lostid utover begrensningen på fem minutter som har vært lagt til grunn, men som ikke har vært forskriftsfestet. En økning av denne drevtiden vil innebære en utvidet mulighet for bruk av støtende hunder som er mer tilpasset dagens jakt. Drevdyrene har i utgangspunktet god kontroll på hunden som loser, og selv med lostid utover fem minutter vil dyrevelferdsmessige forhold være ivare tatt. NJFF går inn for at definisjonen på «lengre tid» settes til 20 minutter. Dette er tilsvarende den øvre rammen for tidsbegrensning som gjelder i Sverige: I Sverige har de lang erfaring med bruk av støtende hund uten at dette er skapt utfordringer for dyrevelferd. Det gir mulig å bruke støtende hunder slik de er tiltenkt og innenfor rammene av den praktiske jakten.

NJFF vil understreke at jakthundeier/-fører må vurdere de dyrevelferdsmessige forholdene i den konkrete situasjonen også uavhengig av den drevtiden som fastsettes som en definisjon for drivende hunder.

Det framgår av høringsnotatet fra departementene at intensjonen er at eksempelvis elghunder ikke driver viltet foran seg med los, men prøver å stoppe drevdyret med los slik at jegeren kan komme innpå viltet, ikke omfattes av definisjonen av drivende hund. NJFF mener likevel at dette av klarhetshensyn bør framgå av selve forskriftsteksten og ber derfor om at dette tas inn.

NJFF ber om at det åpnes for bruk av drivende hund også til jakt på dåhjort, villsvin og muflon. For bruk av drivende hund til jakt på dåhjort, muflon og elg bør det stilles krav om mankehøyde på 41 cm. I land som i dag har større bestander av dåhjort og villsvin, brukes det drivende hunder, eksempelvis i Sverige.

NJFF foreslår at «lengre tid» i definisjonen av drivende hund settes til 20 minutter, samt at det også åpnes for bruk av drivende hunder på dåhjort, villsvin, muflon og elg. Når det gjelder endringsforslag for ulv, bjørn og jerv, er disse lagt inn i endringsforslaget til § 22 i utøvelsesforskriften nedenfor, mens argumentasjonen følger av avsnittet om Bruk av hund ved felling av rovdyr.

NJFF foreslår derfor følgende endringer i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22 Drivende hund 1., 2. og 3. ledd (endringer markert i rødt):

*Det er forbudt å benytte drivende hund under jakt, med unntak for jakt på følgende viltarter: elg, hjort, rådyr, **dåhjort**, **muflon**, gaupe, rødrev og hare, lisensfelling av bjørn, jerv og ulv og **en mulighet for å åpne for bruk av slik hund** i forbindelse med skadefelling av gaupe, bjørn, jerv og ulv.*

*Med drivende hund menes hund som forfølger og driver viltet foran seg med los over lengre tid. Med over lengre til menes drev over **20 minutter**.*

*Mankehøyde til drivende hund som brukes under jakt på elg, hjort, rådyr, **dåhjort** og **muflon** må ikke overstige 41 cm.*

Bruk av hund ved felling av rovdyr

NJFF støtter ikke departementets vurdering om at det ikke skal åpnes for bruk av drivende hunder til lisensfelling av ulv, jerv eller bjørn, men at adgangen til å bruke drivende hund skal være begrenset til særlige tilfeller, jfr § 45 i viltressursloven. NJFF støtter ikke departementets vurdering om at det ikke er et forvaltningsmessig behov for en generell tillatelse. En mulighet for bruk av drivende hunder til lisensfelling av bjørn, jerv og ulv vil kunne bidra til mer effektiv felling.

For lisensfelling av jerv vil dette kunne være et bidrag til å lykkes bedre med å få bestanden ned mot vedtatte bestandsmål, og dermed også unngå bruk av hiuttak i det omfanget som er tilfellet i flere områder i dag. Departementet viser til at det er tilfeller hvor lisensjegerne har lykkes med å fylle kvotene for jerv som et argument for at det ikke er behov for å åpne for bruk av drivende hund. Det har tatt tid å bygge opp kompetanse og erfaring i de områdene der jegerne lykkes med å fylle kvotene. Det kan derfor, i de nærmeste årene, ikke forventes å oppnå en tilsvarende utvikling for lisensjakt på jerv i områder der det er behov for å ta ned jervebestanden for å forebygge beiteskader.

Kvoter for lisensfelling av ulv, jerv og bjørn settes på grunnlag av vurderinger rundt bevaring av bestandene, forholdet til de fastsatte bestandsmålene og skadereduserende tiltak og etter grundige vurderinger av om vilkårene i naturmangfoldloven § 18 er oppfylt. NJFF vurderer at det å åpne for bruk av drivende hund til å gjennomføre en effektiv lisensfelling av de dyrene som det er åpnet for uttak av, vil ha aksept selv om grupper i samfunnet ikke ønsker dette.

NJFF ber derfor om at det åpnes for bruk av drivende hunder til lisensfelling av jerv, ulv og bjørn. Det vil uansett være viktig å videreføre praksisen med at reglene som gjelder ved jakt kan fravikes ved skadefelling.

NJFF vil understreke at det er viktig at forskriften utformes slik at det framgår klart av forskriftsteksten hva som omfatter lisensfelling og hva som omfatter skadefelling. Bruk av begrepet felling gir grunnlag for usikkerhet og misforståelser om hva som faktisk gjelder for hva.

For forslag om endring i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22, se avsnittet om Drivende hund.

Restriksjoner knyttet til antall løse hunder på samme vilt

NJFF støtter forslaget om et forbud mot å slippe mer enn to hunder samtidig på samme vilt. Dette vil både være i tråd med en vurdering i forhold til våre jakttradisjoner og med hensyn til dyrevelferd. NJFF slutter seg til en regulering som tar utgangspunkt i at jegere ikke kan slippe hund på et vilt som allerede drives av to løse hunder, og at hundefører vil ha plikt til å

innkalle sin hund dersom den deltar i et drev med mer enn én hund, som en god løsning.

NJFF vurderer at det ikke er behov for en mer detaljert regulering med eksempelvis tidsavgrensning, utskifting av hunder, krav til dokumentasjon av hundenes bevegelser nå, men at det eventuelt kan vurderes om det er behov for dette på et senere tidspunkt. NJFF vil likevel understøtte at dersom det åpnes for bruk av drivende hund til lisensfelling av bjørn, bør det settes krav om at kun en av de to hundene kan være en drivende hund.

NJFF støtter at det gjøres unntak for bruk av fuglehunder under fuglejakt da fuglene har mulighet til å fly vekk og fjerne seg fra belastningen uavhengig av antall hunder. Imidlertid bør begrepet «fuglehunder» byttes ut med «hund som brukes til fuglejakt». Dette vil gjøre det mulig å fange opp bruk av andre hunder under fuglejakt enn de som tradisjonelt vil omfattes av begrepet fuglehunder. NJFF oppfatter at dette også vil være i tråd med intensjonen bak et slikt unntak. Forslag til ny bestemmelse i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22a Bruk av flere løse hunder på samme vilt 2. ledd (endring markert i rødt):

*Forbudet i første ledd gjelder ikke for **hund som brukes til fuglejakt**.*

Forbud mot bruk av hund som ved bitt holder, skader eller avliver viltet

NJFF støtter at det tas inn en bestemmelse i utøvelsesforskriften om forbud mot bruk av hund som ved bitt holder, skader eller avliver viltet både for jakt, jakthundtrening, lisensfelling og skadefelling.

Videre vil vi understreke at det er viktig at det gjøres et unntak fra forbudet for hunder som rapporterer påskutt småvilt.

Ny viltressurslov vil åpne for mulighet for å bruke hund som holder vilt til offentlig ettersøk, noe NJFF støtter. Det er viktig at de som utfører oppgaver innenfor offentlig ettersøk har mulighet til å slippe hund som kan holde viltet. I situasjoner med ettersøk av eksempelvis rådyr som har skadet et bein, vil en slik mulighet være avgjørende for å kunne avlive dyret raskest mulig.

NJFF vil samtidig understreke at det bør foretas en gjennomgang av kurset ettersøk videregående med tanke på at bruk av hund som holder vilt bør tas inn som en del av kurset.

Departementene er enige med NJFF og flere andre om å ikke benytte begrepet «skarpe hunder», men gi en beskrivelse av funksjonsmåten til hunder som rammes av forslaget om forbud.

Forslaget til denne bestemmelsen vil kunne oppleves som en innstramming sett i forhold til dagens praksis. Bestemmelsen omfatter bruk av slik hund til både jakt, jakthundtrening, lisensfelling og skadefelling. Da viltressursloven definerer ettersøk som en del av jakta, vil bestemmelsen også omfatte jaktlig ettersøk. NJFF vil påpeke at bestemmelsen i noen tilfeller kan føre til dårligere dyrevelferd for vilt som er skadd i forbindelse med jakt og eksempelvis klarer å løpe unna og det ikke er anledning til å slippe en hund som kan holde viltet. Dette kan eksempelvis omhandle tilfeller der det er ønskelig å få stopp på et rådyr eller en hjort som løper på tre bein. Utfordringen kommer som en følge av at viltressurslovens bestemmelse om jaktlig ettersøk ikke har noe øvre tidsbegrensning. Videre vil i det med ny

viltressurslov være slik at kommunen ikke automatisk overtar ettersøket som i dag, men kommunen kan vurder behovet for et offentlig ettersøk. Samtidig vil det også være en utfordring for dyrevelferd om alle skal ha mulighet til å slippe en hund som kan holde viltet, noe som kan bidra til å svekke jaktas renommé.

I dag er det rundt 12000 godkjente ettersøksekvipasjer. NJFF vurderer det som utfordrende å åpne for at alle disse kan slippe ettersøkshunden for å kunne holde viltet i forbindelse med et jaktlig ettersøk. Dette taler for at muligheten for å slippe en hund med intensjonen om at den skal holde viltet, bør begrenses til offentlig ettersøk og ekvipasjer som fyller særskilte kompetansekrav utover kun godkjenning som ettersøkshund. Kompetansekravet til de offentlige ekvipasjene er høyere enn det generelle godkjenningskravet for ettersøkshund, og det er enklere å ytterligere forsterke kravene da dette dreier seg om et langt mer begrenset antall ekvipasjer. Imidlertid bør det være en åpning i regelverket for å kunne slippe hund for å holde viltet også under jaktlig ettersøk, og at dette kan kobles mot et kompetansekrav. En slik løsning vil sikre at det er en mulighet for å slippe hund som holder viltet i situasjoner der dette er ønskelig ut fra dyrevelferdsmessige vurderinger, samtidig som det ikke åpnes for alle som er godkjent som ettersøksekvipasjer. Et slikt kompetansekrav kan eksempelvis være et krav om at ettersøksjegeren har gjennomført kurset ettersøk videregående. Det bør være en hjemmel i utøvelsesforskriften til at Landbruksdirektoratet kan fastsette et slikt kompetansekrav.

NJFF vil understreke at en slik løsning for aktuelle situasjoner knyttet til jaktlig ettersøk med et tilleggskrav om kompetanse utover å være godkjent ettersøksekvipasjer, vil både ivareta hensynet til dyrevelferd for det skadde dyret og gi ettersøksjegeren et ekstra virkemiddel i situasjoner der dette kan være aktuelt. Det bør også være en tilsvarende åpning for bruk av slik hund i forbindelse med skadefelling.

NJFF fremmer derfor følgende endringsforslag til forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst ny § 22b, første ledd (endring markert i rødt):

Det er forbudt å benytte hund under jakt, jakthundtrening, lisensfelling og skadefelling som ved bitt holder skader eller dreper vilt.

Landbruksdirektoratet kan tillate bruk av slik hund til jaktlig ettersøk og til skadefelling forutsatt at ekvipasjene oppfyller krav til tilleggskompetanse fastsatt av direktoratet.

NJFF støtter et unntak knyttet til hunder som apporterer. Imidlertid bør det vurderes om dette bør utvides til hunder som lokaliserer påskutt småvilt uten å apportere det. Det er ikke alle hunder som brukes på småvilt som apporterer, men de vil kunne holde viltet slik at eier kan avlive det hurtig om det skulle være skadeskutt. Apport er også i stor grad et dressurelement som ikke alle hunder behersker, og som ikke bør være et krav i offentlig regelverk.

NJFF fremmer derfor følgende endringsforslag til forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst ny § 22b, 2. ledd (endring markert i rødt):

Forbudet i første ledd gjelder ikke hunder som påviser eller apporterer påskutt småvilt.

Regler om bruk av hjelpemidler ved lokking av vilt

Forslaget innebærer at departementene går inn for å forby avspilling av lokkelyder, noe som blant annet vil ramme NJFFs lokkeapp.

Dette gjøres på tross av at departementene vurderer at det er åpning for å tillate slik bruk etter vurderinger av Bernkonvensjonen. De vurderer likevel at det ikke er behov for dette da jakt i utgangspunktet er effektiv nok.

NJFF støtter verken begrunnelsen eller forslaget om forbud. Bruk av avspilte (menneskeskapte) lokkelyder har en funksjon ved rekruttering og opplæring av jegere i lokkejakt, samt tilgjengeliggjøring av denne jaktformen for flere jegere (uavhengig av funksjonsnedsettelse som døv eller nedsatt taleevne).

NJFFs vurdering er, på samme måte som departementene, at avspilling av menneskeskapte lokkelyder, skal kunne videreføres uten at det bryter med intensjonen som lå bak Bernkonvensjonens forbud mot bruk av «tape recorders» (jfr. utfyllende begrunnelse gitt i høringssvar til viltressursloven). Det har fra myndighetenes side har vært en generell aksept for denne vurderingen innenfor gjeldende viltlovgivning.

NJFF kan ikke se at det er tilstrekkelig å innføre et slikt forbud med en begrunnelse om at jakt er effektiv nok uten å benytte hjelpemidler som NJFFs lokkeapp ved jakt. Vi ber derfor om at det ikke innføres et slikt forbud, men at det fortsatt skal kunne være tillatt å bruke NJFFs lokkeapp og spille av menneskeskapte lokkelyder.

Regler om skadefelling

Da Stortinget behandlet viltressursloven, ble det gjort tilføyelser i § 46 første ledd og § 47 første ledd om at unntak fra forbudet i § 26 om bruk av synlig lys og særskilte siktemidler og forbudet i § 29 om bruk av luftfartøy, motorkjøretøy og motorfartøy ved gjennomføring av skadefelling. Tilføyelsene gjaldt alt vilt som felles etter naturmangfoldloven § 18, mens de artene som kan skadefelles reguleres i rovviltforskriften og viltforskriften.

I viltressursloven § 5 heter det at loven gjelder med de avgrensninger som følger av internasjonale avtaler og folkeretten. Dette innebærer at metodene som reguleres av viltressursloven §§ 26 og 29 må være i tråd med Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1. Forslaget til forskrift som nå er lagt fram, legger til grunn at fellingsmetodene ikke kan være videre enn hva Bernkonvensjonen tillater. Departementet legger også til grunn at metodebruk ved skadefelling vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Forslaget til forskrift er utformet for å ramme inn Stortingets vedtak slik at dette er i tråd med internasjonale avtaler.

Det er viktig å understreke at skadefelling av rovvilt og skadefelling av øvrige arter reguleres av ulike regelverk, og stiller ulike krav til både prosess og myndighetsnivå. Dette bør komme tydelig frem i forskriften. NJFF er gjennomgående opptatt av at skadefelling skal kunne gjennomføres raskt og effektivt, uten unødige hindre, slik at dyret påføres minst mulig lidelse. Det er bred enighet om at regelverket bør være klart, enkelt og praktisk anvendbart. Samtidig støtter NJFF departementets mål om tydeligere rammer, for å redusere rommet for ulik tolkning og praksis.

Skadefelling etter beslutning fra kommune, statsforvalter eller Miljødirektoratet

Bruk av hund:

NJFF vil understreke at bruk av drivende hund og hund som holder viltet i enkelte situasjoner er hensiktsmessig ved skadefelling. Skadefellingen vil da gjennomføres raskere og mer kontrollert, og risikoen for unødig lidelse blir mindre. NJFF har ved flere anledninger støttet åpning for bruk av hund under skadefelling, da primært i forhold til skadefelling av store rovdyr. Muligheten for bruk av hund som holder vilt i forbindelse med skadefelling bør også sees i forhold til kommentarene ovenfor om bruk av hund som holder viltet i forbindelse med ettersøk. Kompetanse om bruk av slik hund vil være viktig når dette eventuelt nyttes til skadefelling av andre arter enn store rovdyr. Skadefelling av store rovdyr utføres av kommunale fellingslag eller eventuelt Statens Naturoppsyn. Dette er personer som i all hovedsak har gjennomført tilrettelagt kursing for å gjennomføre slike oppdrag.

Bruk av lys:

Når vedtak om skadefelling blir fattet, bør man tillate hjelpemiddel etter behov knyttet til situasjonen. Det bør ikke stenges for bruk av hjelpemiddel i forskrift, men det bør være en åpning for å kunne vurdere dette i hvert enkelt tilfelle.

NJFF legger vekt på at dersom en kommune åpner for skadefelling, bør det også være mulig å benytte restlysførsterkende og termiske siktemidler dersom det er behov. Tilsvarende bør gjelde for tidsavgrensede og faglig begrunnede bestandsmessige situasjoner hvor det er behov for et økt uttak i en periode.

Varslingsrutiner:

NJFF vurderer at de foreslåtte varslingsrutinene er rimelige og enkle å praktisere. Det kreves kun forhåndsvarslings, og skadefellingen kan iverksettes uten å avvente ytterligere godkjenning.

Skadefelling etter skadelidtes egen beslutning

Bruk av hund:

NJFF har ingen kommentarer.

Bruk av lys:

NJFF mener det bør være fleksibilitet i bruk av lys og restlysførsterkende og termiske siktemidler ved skadefelling. Slike virkemidler kan være nødvendige for en effektiv gjennomføring, og bør derfor vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle fremfor å begrenses for strengt i forskrift.

Varslingsrutiner:

NJFF vil bemerke at det bør presiseres at når skadelidte selv beslutter å iverksette tiltak for å stanse eller avverge skade, vil det ikke være behov for å varsle grunneier, da skadelidte i slike situasjoner selv er rettighetshaver/grunneier.

Det statlige vildfondet – eiendomsrett og inndragning
NJFF støtter forslaget til forskrift.

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Eldar Berli
Generalsekretær

Siri Parmann
Seniorrådgiver